

STOCKHOLMS FÄLTRITTKLUBB:s JAKTER

En liten information.

Sveriges äldsta ridklubb, Fältrittklubben, bildades måndagen den 1 november 1886. Initiativtagare var prinsarna Carl, Eugen och Oscar Bernadotte. Antalet medlemmar och därmed stiftare av Fältrittklubben var 21 st, samtliga utom två, officerare, alla knutna till hovet. Det konstituerande sammanträdet hölls följdriktigt på Drottningholms slott. Bilden t h är en teckning från tillfället. Man utbringar hästens skål. OBS man har höger fot på bordet.

I början av seklet var intresset stort för jaktridning, deltagarna var ofta över 100 st. Man red under hela jaktsäsongen flera dagar i veckan. Första gången en dam deltog var år 1894, men först in på 1900-talet fick damerna vara med på jaktmiddagarna. Hubertusjakten reds i Stockholm för första gången den 3:e november 1896, sedan dess har den varit en av höjdpunkterna i SFK:s verksamhet. Hubertusjakten rids till äminne av S:t Hubertus, d 727, jägarna skyddshelgon

Hos oss i Stockholms Fältrittklubb är det finaste priset ”Bäste Jaktkamrat”. En statyett av Karl XII, får den som väljs ha hemma hos sig i ett år. Vid överlämnande till nästa kamrat får den tidigare en liten replik. År 1917 donerade Ryttarförbundets ordförande, dr Lars Flodquist en Karl XII statyett till bästa jaktkamrat. Priset erövrades för alltid av generalmajoren R von Rosen, som året därpå, 1927, gav en motsvarande statyett i brons till klubben. Denna statyett vandrar fortfarande bland klubbens medlemmar.

Jaktvinnaren får förutom äran och rävsvansen, sedan år 1995, ha den tidigare Masterns, Bengt Gustavson, vandringspris, S:t Markushästen.

Efter väl genomförd jakt erhåller ryttaren Prins Carl-medaljen, vilken började delas ut 1914. Det är en medalj i silver.

Stockholms Fältrittklubb:s plakett i brons, silver och guld delas ut till förtjänstfulla medlemmar samt till jaktryttare som har fullföljt fem jaktsäsonger och i fortsättningen efter var femte jakt. Två ryttare har genomfört 35 säsonger.

Människan har i alla tider jagat till häst. Hertigen av York sade redan i början av 1400-talet; jaktridning avhåller människan från fördärvliga tankar. En läkare tillrådde på 1700-talet, ”lev i sadeln, det råder inget tvivel om att ridning är den nyttigaste av alla kroppsövningar. Trots alla olämpliga saker som en postryttare sätter i sig har väl ingen hört talas om en gallsjuk postryttare?”

Sedan slutet på 1700-talet anses räven, i England, som det lämpligaste villebrådet att jaga därför att han, för att åter citera hertigen av York, ”stank mest”. Räven har aldrig, i Sverige, ansetts som ohyra. På 1600- och i början av 1700-talet var rävjakt en långsam, metodisk affär som krävde mycket tålmod. En jakt var misslyckad om den inte höll hundarna i gång i minst fyra timmar. Senare när inhägnaderna blev stora, kraftiga hinder, som man måste hoppa över, började de verkliga sportsmännen, i början av 1800-talet, rida jakt på fullblodshästar och föda upp snabbare hundar. Under 1700- och 1800-talen var rävjakten den demokratiska sporten. Jakten med bössa snobbsporten, Drottning Viktoria tiggde och bad sitt sorgebarn Bertie att ”medverka till att jakt med bössa inte skulle anses så exklusiv..... Hur mycket jag än ogillar rävjakt pga att den är farlig, har den inte alls den exklusiva karaktär och därför är den så populär.”

I Stockholms Fältrittklubb har man ridit efter och ägt hundar, ”Meute”, fram till 1939. Vi har inte jagat levande rävar. Hundarna har använts till släpjak. En säck med rävurin släpades, i förväg, utefter en tänkt ridväg. Hundarna följde detta spår.

I dag rider vi snitseljakt. Vi följer en upplagd route genom terrängen, Tidigare stängde bönderna in sin boskap med hjälp av bl a koppelräcken, stängsel längs diken, Ett på var sida, det vi i dag kallar för oxer. Eftersom dessa inhägnader har ersatts med taggtråd alt el-tråd måste vi bygga tillfälliga naturhinder.

Deltagarna samlas, ”Rendesvous”. Ledaren kallad för ”Master”, biträds av två ”Pikörer”, en på var sida. Pikörerna anger den front, över vilken fältet bör sprida sig. Runt 30 m bakom tättrion rider ”Master of the Field”, vilken ingen får rida förbi. Sker detta eller om någon trillar av, bötas det med lämpligt bidrag till Jaktmiddagen.

Under ropet ”Tally-ho”, vilket tidigare angav att hundarna hade fått upp spåret, driver jakten i gång.

Jaktfältet har några pauser, ”tapter”, så att hästar och ryttare får en vilopaus. Hästarna visiteras, ryttarna erhåller dryck.

Då jaktfältet närmar sig ”halali”, slutet av jakten, ropar Mastern ”halali”, varpå fältet fördelar sig på en rad. Master of the Field markerar mitten. Pikörerna drar sig ut till varsin ytterkant. Efter genomgång släpps fältet fritt och det gäller att ta den, på en högt uppspänd tråd, upphängda rävsvansen.

Då rävsvansen är tagen sitter alla av, bildar ett led i en ring, volt, som rör sig motsols, damerna först, hästen i vänster hand för att i höger hand motta en kvist järnek, tecknet på en genomförd jakt. Därefter sitter man upp, ställer sig sida vid sida, framför Mastern, Pikörerna, Master of the Field samt Jaktens vinnare. Dessa fem ryttare tackar jaktdeltagarna genom att sida vid sida i galopp, salutera, jaktryttarna. Dagen avslutas med Hubertusbal på Livdragonernas Kavallerimäss.

För 300 år sedan svarade Gervas Markham, känd hippolog i England, då jaktridning kritiserade varande allför ansträngande för hästarna; ”att några till och med många jakthästar är halta, förnekar jag inte, men för varje sådan halt häst kan jag hitta tjugo gånger så många halta som aldrig haft en aning om vad som menas med jakt.... Jakthästar blir aldrig halta genom för mycket ridning och arbete, om de har en bra husbonde.... Å andra sidan kan en häst bli obotligt hal om någon är så dum att han inte begriper att om den får stå i stallat utan motion växer hovarna för mycket och senorna torkar”.

Winston Churchill sa många kloka saker bl a ”..... så länge din son sitter till häst kan han inte hitta på några dumheter”. Något att tänka på!

SFK:s första sekreterare och Master, Löjtnant Gustaf Nybleus, skrev, efter snitseljakten 8:e november 1886, i loggboken; ”De som rida förbi ett hinder, varöver spåret ledes, få anse sig som åskådare, ej deltagare i ritten”.

Läs gärna mer av historik på SFK:s hemsida,

www.sfk.a.se/SFK-Ryttarstadion/Historik/Djurgården,Hästsport & SFK genom århundranden

samt i vår skrift ”100 år av Hubertusjakter, 30/10 1896 – 2/11 1996”. Kanske dags för en nyttgåva.

Stockholm 2014-12-02

Marianne Loodin

Fotografer; Anna Broberg, Simon Hyttsten och Tore Dagerhamn